

використання державних інвестиційних ресурсів, надання державної підтримки суб'єктам господарювання та інше.

Результати аналізу правового регулювання інвестиційними процесами в Україні, дають підставу стверджувати, що в державі існує правове поле для здійснення інвестиційної діяльності, яке динамічно розвивається та удосконалюється, покладені чинники зародження та розвитку державної інвестиційної політики економічного зростання. Але на сучасному етапі є необхідним розроблення більш детальних програм інвестиційного розвитку держави та регіонів, є відсутнім один консолідований документ, який би чітко регулював правовідносини в даній галузі і мав би забезпечити сприятливий режим як національного, так і іноземного інвестування.

Отже, проаналізовано правове регулювання інвестиційними процесами в Україні, що дає підставу стверджувати про необхідність розроблення більш детальних програм інвестиційного розвитку держави та регіонів, так як є відсутнім один консолідований документ, який би чітко регулював правовідносини в даній галузі і мав би забезпечити сприятливий режим як національного, так і іноземного інвестування.

Список використаних джерел:

1. Новикова Л.Ф. Нормативно-правове забезпечення інвестиційної діяльності в Україні / Л.Ф. Новикова // [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009_27/Stati/7PDF.pdf.
2. Господарський кодекс України: станом на 19.01.2012 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. База даних Верховної Ради України „Законодавство України”: станом на 19.01.2012 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України „Про концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки” від 01.06.1995: станом на 15.02.2002. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/tf2002>.

УДК 330.341.1:338.58

Васильцова С.О., аспірант

Національний технічний університет «ХПІ»

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ВІДСУТНОСТІ ЗАМОВНИКА НАУКОВОГО ПРОДУКТУ У ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЯХ

Обернемося до проблем інноваційної діяльності – її недостатності у вітчизняному бізнес-середовищі та суспільно-економічних відносинах. Попри широке озвучення та загальне визнання необхідності інноваційного розвитку, неважко помітити критичну недостатність відповідної економічної активності.

Науковці та економісти-практики приділяють багато уваги проблемі занепаду інноваційної діяльності у державі. Проводиться аналітична робота щодо досяжних статистичних показників, розробляються та надаються рекомендації [1, 2, 3].

Досліджуючи продукцію вітчизняних компаній, порівнюючи її із закордонними продуктами, покликаними задовольняти ті самі потреби, можливо відмітити безнадійне відставання практично у всіх галузях, за виключенням, хіба що, харчової.

Якщо роздивитися статистику, що її надає Державна служба статистики України (таблиці 1 та 2), то виявляється, що інноваційна діяльність має місце.

Таблиця 1

Інноваційна активність у народному господарстві України

Рік	Питома вага підприємств, що займалися інноваціями, %	Загальна сума витрат	У тому числі за напрямками				
			дослідження й розробки	придбання технологій та зовнішніх знань	підготовка виробництва до впровадження інновацій	придбання машин обладнання та програмного забезпечення	інші витрати
		млн. грн.					
2003	15,1	3059,8	312,9	95,9	527,3	1873,7	250
2004	13,7	4534,6	445,3	143,5	808,5	2717,5	419,8
2005	11,9	5751,6	612,3	243,4	991,7	3149,6	754,6
2006	11,2	6160	992,9	159,5	954,7	3489,2	563,7
2007	14,2	10850,9	986,5	328,4	х	7471,1	2064,9
2008	13	11994,2	1243,6	421,8	х	7664,8	2664
2009	12,8	7949,9	846,7	115,9	х	4974,7	2012,6
2010	13,8	8045,5	996,4	141,6	х	5051,7	1855,8

Джерело: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002.html

Наукові відкриття продовжують відбуватися, патентуються винаходи, – наука, хоч і потерпає від нестачі коштів, проте на місці не стоїть. Є досяжними численні розробки закордонних науковців, кінець-кінцем, є можливим таке широко вживане явище, як бенчмаркінг. Та питання відсутності продуктів базисних інновацій в Україні залишається актуальним.

Таблиця 2

Впровадження інновацій на промислових підприємствах України

Рік	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації, %	Впроваджено нових технологічних процесів, од.	у т. ч. - маловідходні, ресурсозберігаючі	Освоєно виробництво інноваційних видів продукції, найменувань	з них – нові види техніки	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %
2000	14,8	1403	430	15323	631	х
2001	14,3	1421	469	19484	610	6,8
2002	14,6	1142	430	22847	520	7
2003	11,5	1482	606	7416	710	5,6
2004	10	1727	645	3978	769	5,8
2005	8,2	1808	690	3152	657	6,5
2006	10	1145	424	2408	786	6,7
2007	11,5	1419	634	2526	881	6,7
2008	10,8	1647	680	2446	758	5,9
2009	10,7	1893	753	2685	641	4,8
2010	11,5	2043	479	2408	663	3,8

Джерело: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/ni/ind_rik/ind_u/2002.html

Ступінь розвитку інноваційних технологій дослідники вимірюють через інноваційні параметри певних галузей та видів продукції, що мають міжнародну значущість. Необхідні дані містить статистика майже усіх держав світу, яка, крім випуску інноваційних продуктів та технологій, відбиває їх запитаність світовим ринком, а отже – визнання та значущість.

Для аналізу інноваційного профілю індустрій досліджують національний продукт, структурований за визнаною міжнародною спільнотою класифікацією, за показниками структури експорту тощо.

Аналізуючи дані, бачимо, що в Україні переважають продукти середньонизьких технологій. При цьому зауважимо, що:

- значну частку високотехнологічних продуктів становлять послуги та інформаційні технології, які не сприяють розвитку промисловості України;

- дані державної статистичної служби України не дають можливості провести доскональний аналіз за відповідними критеріями через надто спрощену типологізацію продуктів, що виробляються, маємо лише: "інноваційний" або "не інноваційний". Тож, для порівняння наведено дані, розраховані у дослідженні Федулової Л. І. за 2006, передкризовий, рік.

Порівнюючи наведені дані, слід зважати ще на одне: щодо статистичних даних по вітчизняній продукції існує не тільки проблема їх ідентифікації, а також проблема обчислення економічної ефективності від інновації. Тобто, що саме криється за цифрами, наведеними у звітності вітчизняних підприємств, точно знати не є можливим через непристосованість звітності до релевантного збору та відбиття інформації.

Щодо вітчизняних товарів, присутніх на внутрішньому ринку, можливо констатувати:

- вітчизняна високотехнологічна продукція поступається імпортним товарам, які мають потужну виробничу базу та, порівняно, значно нижчу собівартість;

- високотехнологічні корпорації не виявляють зацікавленості формуванням науково-виробничих структур, економічно стійких, здатних до розвитку власних ідей та наступного відтворювального циклу;

- для сучасної структури високотехнологічного комплексу України характерні слабка розвиненість або повна відсутність багатьох елементів;

- дисбаланс у торгівлі високотехнологічною продукцією проминув усіякі показники рівноваги, вийшов за межі керованості державою і відкинув вітчизняного виробника з внутрішнього ринку власної держави.

Як зазначено вище, економічний розвиток уповільнюється, коли технології застарівають. Саме такі процеси – процеси уповільнення індустріального розвитку, а відтак – і зміни структури економіки, відбулися в Україні за останні два десятиріччя. І схоже, що край процесу відкидання держави на периферію розвитку не настав.

Тобто, для нинішньої України, яка перебуває у стані, коли промислове виробництво значною мірою згорнуто, а те, що залишилося, набуло вузької односторонньої спрямованості, інноваційний розвиток не є запитаним передусім через: відсутність крупного виробника, замовника інновацій, як такого.

Генріх фон Пірер, президент гігантської корпорації "Siemens", коментуючи інноваційний обіг корпорації, як чинник її конкурентної здатності, висловився наступним чином: "Інновації, вони, мов каток-асфальтувальник – або ви на ньому, або ви є частиною дороги" [4]. Тож, щоб підняти державу з під-катка,

суб'єкти інноваційної діяльності мусять об'єднатися і, розробивши умови співпраці, звернутися до науки.

Інноваційна активність як державна ідеологія – для керівників держави, інновація – як гарантія зростання та безпеки бізнесу – для підприємців, втілення наукової ідеї – як сенс існування наукових інституцій та науковців, таким має стати бачення подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Бажал Ю. М. Інноваційно-технологічна динаміка українського експорту та антикризові перспективи : матеріал до парламентських слухань / Бажал Ю. М. / [електронний ресурс].
2. Федулова Л. И. Состояние и перспективы инновационно-технологического взаимодействия России и Украины : потенциал Украины / Федулова Л. И. // Проблемы прогнозирования. – 2009. – № 4.
3. Евлакова И. А. Институциональная политика как важнейший элемент трансформации внешнеэкономической деятельности / Евлакова И. А. // Экономика и управление. – 2006. – № 2-3. – С. 50.
4. Heroes of the Revolution // Innovation & Technology Transfer. – Luxembourg : The European Commission, Innovation Directorate, 2002. – № 2

УДК 338.45:662.767:658.114.5(4)(477)(470+571)

Гирник Л. В., аспірантка

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту

**СТВОРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО КОНСОРЦІУМУ ЯК ВАЖЛИВА
ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ
ГАЗОТРАНСПОРТНОЮ СИСТЕМОЮ**

За період багатомісячних переговорів України та Росії, всі ініціативи Кабінету Міністрів про розрив або хоча б про зміну міждержавних угод і договорів між господарюючими суб'єктами – «Газпромом» і «Нафтогазом» - так і не увінчались успіхом. Навіть з урахуванням знижки в 100 доларів в обмін на 25 років додаткового перебування Чорноморського флоту Російської Федерації в Севастополі, Україна змушена платити за газ за більш високими цінами, ніж європейські клієнти «Газпрому».

Необхідність прийняття бюджету на 2012 рік і відсутність позитивних результатів перемовин змусили Верховну Раду погодитися із запропонованою Кабінетом Міністрів ціною на газ, розрахованою за діючим контрактом – 416 дол. за 1000 м³. Переглянути її Росія готова лише отримавши доступ до української ГТС.

В процесі перемовин про зниження ціни на газ Росія вимагає певної компенсації, при цьому кожний раз все більшої. Спочатку вона готова була знизити ціну на газ отримавши доступ до вітчизняної ГТС (50%–ву долю в майбутньому газотранспортному консорціумі). Тепер, щоб отримати знижку на газ, Україні пропонують приєднатися до Євразійської економічної співдружності (ЄвразЕС), денонсувати своє членство в Європейському економічному співтоваристві (ЄЕС) і договір про енергетичну хартію Європи. Але виконання цих умов абсолютно неприйнятні для України.

Вступ до євразійського об'єднання може стати першим кроком до інтеграції в невигідний вітчизняній економіці Митний союз і суттєво ускладнити наше перебування в СОТ. Відмова від членства в ЄЕС ставить під сумнів угоду про асоціацію і енергетичну безпеку країни, сприяє підвищенню